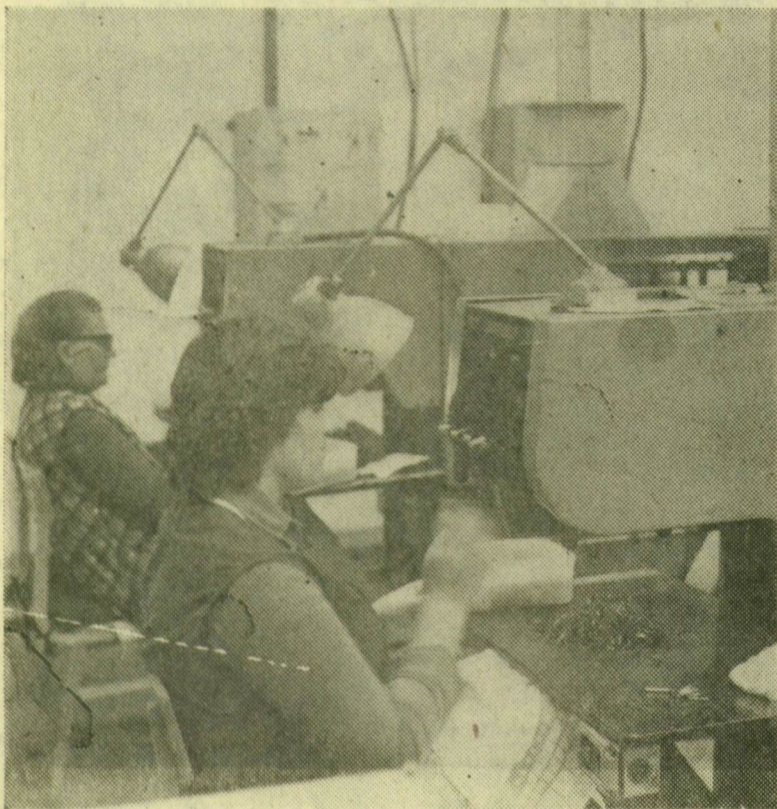

Megyei utazások

Varrótű és kábelkorbács

A város komorabbik arcát mutatja. Önszínű felhők fölöttünk. Határszélre indultunk. Az emberek tanakodnak, érdemes nekiindulni? Nem. Az elmúlt két napban hatvanegy milliméter eső esett. Megközelíthetetlenek a táblák.

— És a hagymaföldek? — kérdezem.

— Azok is — mondják kórusban a körülöttem állók.

— Menj ki a MEDICOR-ba — tanácsolja Makón dolgozó kollégám —, érdekes gyár. Orvosi műszereket és különféle, sebészetben használatos tűket gyártanak. És exportra is.

— Hová?

— Úgy hallottam, hogy Libanonba is...

— Akkor induljunk.

Közben elfogy a cigarettám, keresem a régi trafikot. Nincs. Bontják a házat. Vajon mi lehet a trafikossal. Magas, vékony öregúr volt. Viccelődésre hajlamos. Mi lett vele? Senki sem tudja; pedig afféle városképi jelentőségű trafikos volt... Makó belvárosa átalakul, új házak sorjázanak, nagyvárosiasak, a régi meg pusztul, ez a dolgok rendje.

— Ez az Egészségügyi Berendezések Gyára — mondom a kapuban.

— Nem. Ez a MEDICOR, rég jártál erre.

— Lehet. Négy éve, öt?

Az igazgató, Nagy Lajos mondja:

— Három éve lett a gyár a MEDICOR-é. A régi üzemben egészségügyi bútorokat gyártottunk, laboratóriumi asztalokat, bölcsődék, óvodák berendezési tárgyait.

— És most?

— Ionizátorokat, néhány műtőasztaltípust, orvosi tűket. A régi termékekből megmaradt az óvodai bútor. Egyedül mi gyártjuk az országban, nem hagyhattuk abba.

— A fejlődés?

— Mit mondjak? 1976-ban 30, 1977-ben 20 százalékos volt...

— Az EÜBER-ével azonos létszám mellett?

— Nem. A régi gyárban 120 asztalos és 25 lakatos dolgozott. Ma ötszázan vagyunk, és van száz ipari tanulónk.

— Ennyi új munkás — csodálkozom el —, vajon honnan jöttek? Ismereteim szerint ugyanis ebben a városban egyik üzem sincs bővében a munkaerőnek...

— A Csongrád megyei Hírlapban megjelent cikkre gondol — néz fel az igazgató —, hát mi azonnal készítettünk egy felmérést.

A gépgyárból hozzánk csak harmincketten jöttek.

— A többiek?

— A többi gyárból, van közöttük sok pályakezdő is. És azért tőlünk is mennek az emberek. Legutóbb például öt lakatos.

— Miért?

— Régi nóta. A másik helyen öt forinttal többet kapnak óránként.

Hát igen, így már érthető, hogy több helyütt is hallottam, a makói gyárak igazgatói néha orrolnak egymásra... A munkások vándorolnak, több pénzért persze. Igaz, találkoztam olyan véleményekkel is, hogy mindez jól van így, mert ezekben emelkedik a makói lakosság életszínvonala... Hát, nem tudom, nem hiszem, hogy jól van így. Ez a jelenség ugyanis arra utal, hogy nem ért még véget az extenzív típusú iparfejlesztés kora.

Nézzük meg a gyárat!

Dr. Szűcs Zoltán, az üzemgazdasági osztály vezetője vállalkozik, hogy végigkísérjen a csarnokokon. Az elsőben kábelkorbácsok készülnek. A debreceni gyár használja fel őket. A munkások séma szerint dolgoznak. Nagy figyelmet igénylő kézi munka. Átlagban tizenhárom forintos órabérért.

— A másik műhelyben dolgozik a tűgyártó gépsor — mondja kísérőm — az érdekesebb.

Francia gépek, orvosi tűk! Csuda tudja miért, de valami szuperhipermodernre gondolok, míg nem kiderül, hogy a gépsor iciképikéit öregeske, két év múlva leírják nullára, ami egy gépnél azt jelenti, hogy nem a ke-

nyere javát ette meg, hanem az összes kenyerét. A gépsor Debrecenből került ide, ott nyilván modernisek dolgoznak, termelékenyebben, hatékonyabban. 1982-re jön ide is új gépsor, addig ennek kell termelnie. Viszont a dolgozók megtanulnak ezen tűt gyártani — ez sem kevés!

A műhely egyik sarkában a beállítólakatosok. Asztalukon szerzőszámok, és — ezen meglepődöm — mikroszkópok. Rajtuk a feirat: A Magyar Tudományos Akadémia műszerügyi szolgálatának tulajdona. Valóban szükség is van rájuk. A legvékonyabb tűk három tizedmilliméter átmérőjűek, s a sajtólőszerszámmal ezekbe kell beleütni azt a lyukat, amelyikbe az orvosok befűzik a cernát.

Németh József beállítólakatos egy szerzőszámot mutat. A mikroszkóp alatt persze:

— Egy ilyen szerzőszám elkészítése három-négy órai munka, a gépmunkás meg egyetlen másodperc alatt elronthatja.

Az asztaloknál nők ülnek, válogatják, ellenőrzik a tűket. Elég szemrontó a munkájuk — állapítom meg.

A művezető, Szalai Endre közben elmondja, hogy a múlt hónapból csoportos bérezést vezettek be, a műhelyben kétezer hétésszáz forint az átlagkereset. És csak hibátlan termékért jár bér, ez ösztönzőleg hat.

A már kész tűket hőkezelik.

— A kemencében